

Voorganger: Dionne Brussee – Amsterdam

Overdenking: n.a.v. Lukas 24 (De Emmaüsgangers)

Met een reisgenoot het nieuwe jaar in

Begin 2019 heb ik een sabbatsperiode ingelast van 3 maanden. Ik was een paar maanden daarvoor 50 geworden, intussen bijna 10 jaar getrouwd en ruim 10 werkzaam in mijn huidige functie. Een mooi moment vond ik om eens de balans op te maken en te kijken of ik nog op de juiste weg zat. Achteromkijkend naar waar ik vandaan kom, hoe mijn leven is verlopen, en vooruitkijkend naar wat er nog in het verschiet ligt. De dingen die ik nog graag zou willen doen.

In feite doen we dit allemaal wel een beetje zo aan het eind van elk jaar: een terugblik op het afgelopen jaar, wat we hebben meege maakt, of wat er is gebeurd in onze eigen wereld en de wereld om ons heen, en vooruitkijken naar wat het komende jaar ons gaat brengen. Het is ook een moment om stil te staan bij wat ons is ontvallen: onze dierbaren maar ook wat we hebben moeten loslaten, bijv. een partner, werk, of een huis en misschien zelfs een woonplaats, om naar een andere plek te gaan.

Ook Maria en Jozef verlieten hun woonplaats om naar een onbekende plek en omgeving te trekken voor de geboorte van hun zoon. Misschien is het niet voor niets, dat Maria haar kind ter wereld bracht op een verlaten plek, weg van de bewoonde, vertrouwde wereld. Want de geboorte van Jezus bracht ons iets nieuws, een nieuw leven, een nieuwe weg die God met ons wilde gaan, voor wie dit wilde horen en zien! En iets nieuws heeft het soms nodig om ook op een andere, nieuwe plek te ontstaan.

We hoorden dit ook in het verhaal van de Emmaüsgangers: de leerlingen van Jezus die uit Jeruzalem weggingen, waar zoveel was gebeurd. Om te verwerken wat ze hadden meege maakt en nieuwe krachten op te doen om weer verder te kunnen gaan.

Zo ook mijn keuze om even los te komen van mijn dagelijkse leven, dat zich in die 10 jaar

had gevormd en alles wat ik daarin had meege maakt. Om dat wat van binnen al een tijdje om aandacht vroeg, maar in de verdrinking zat, ruimte te geven, daar waar het tot leven, misschien wel tot een nieuwe geboorte kon komen. Ik wist niet precies wat het was, maar daar hoopte ik achter te komen door een lange wandeling te gaan maken. In m'n eentje. Om los te laten, na te denken en open te staan voor nieuwe inzichten. Die wandeling werd het *Pieterpad*. In één maand heb ik dit hele pad gelopen, van het uiterste noorden van Nederland, in Pieterburen, naar het zuiden op de Pietersberg.

Ik volgde in die tijd een retraite, die ook als doel had om inzicht te krijgen in waar ik stond, waarom dingen niet goed gingen en hoe ik verder wilde. Die retraite was op basis van de oefeningen van Ignatius van Loyola, een Spaanse heilige uit de 16^e eeuw en stichter van de Jezuïetenorde. Aan de hand van verschillende gebeds- en meditatie-oefeningen en bijbehorende bijbelteksten plaats je je leven voor God. Heel belangrijk hierbij is je **eigen ervaring**. *Wat raakt jou? Welke woorden hebben voor jou een betekenis en welke is dat? En wat brengt je dichter bij God, en wat juist verder weg?* Daarnaast speelt ook **het verlangen** een belangrijke rol: wat is je diepste verlangen? En hoe maak je daar ruimte voor?

Op het moment dat ik het Pieterpad liep, was ik net beland bij de laatste fase van de retraite. Die had als thema *'Een nieuw leven begint'*. Een heel toepasselijk thema. En inderdaad sloten de teksten soms naadloos aan bij mijn ervaringen tijdens het wandelen. Dat begon meteen al met de meditatietekst op de eerste ochtend van mijn wandeling, uit de 2^e brief aan de Korinthiërs: *Als de tent die onze aardse woning is, wordt neergehaald, heeft God voor ons een gebouw gereed in de he-*

mel, een onvergankelijk huis. Ook ik liet op dat moment mijn woning los, mijn hele leven liet ik even los, om me in vertrouwen te laten leiden door God op de weg die voor me lag.

Het werd een heel bijzondere tocht. Een echte pelgrimstocht, waarin ik veel kanten en facetten van het leven in mezelf en daarbuiten heb ervaren. Van het lichamelijke afzien en met niet veel anders bezig zijn dan of mijn voeten het zouden redden, mijn rug de zware last van mijn rugzak zou houden en of ik het vol zou houden, tot de bijzondere ervaring die ik had, zo maar ineens tijdens één van mijn dagtochten. Terwijl ik op dat moment alleen maar bezig was met het zoeken naar een goeie plek om even te pauzeren om mijn zware rugzak af te kunnen doen, zag ik ineens een heel leuk klein tuinhuisje, waar boven stond: *Koffie en thee voor de Pieterpadwandelaar.* Aanvankelijk had ik er niet veel vertrouwen in dat daar iets te vinden was, want ik was al zoveel horreca-plekken tegen gekomen die in deze tijd (het was februari en koud) dicht waren dat ik er zonder meer vanuit ging dat dit ook wel dicht zou zijn. Maar nee. In het kleine houten huisje stond een stoel, een tafeltje, een koffiezetapparaat, koffie en een mandje met lekkere zoetigheden. Ik heb nog nooit zo genoten van een kopje koffie! Wat was ik de mensen die dit hadden neergezet, voor die Pieterpadwandelaar, die ik op dat moment was, dankbaar. Na deze heerlijke stop besloot ik voor het eerst eens naar muziek te gaan luisteren via de radio op mijn mobiel. Ik zette de radio aan en er klonk een cantate van Bach. Ineens overviel me zo'n intens gevoel van geluk, dat me zo diep raakte, dat ik op dat moment wist: het is de muziek! De muziek is mijn diepste bron waaruit het leven omhoog borrelt. Het is de muziek waarin God het dichtst bij mij komt, maar ook waarin God door mij heen wil schijnen, stralen, naar mensen toe wil komen. Het licht scheen ineens in mijn door donker en zorgen omstraalde dagen! En wees me mijn weg...

Tegelijkertijd was ik ook heel verbaasd. Want ik was allang bezig met muziek: ik zong en trad regelmatig op, in mijn werk ben ik bezig met muziek, maar op de één of andere manier was ik de verbinding hiermee kwijt ge-

raakt. En zocht ik mijn heil en doel op allerlei andere gebieden, maar niet in de muziek. Dat was zo dichtbij en zo vanzelfsprekend. Dat zou het wel niet zijn, dacht ik nog, toen ik ging wandelen. Er wacht me vast een mooie openbaring, waarin ik een nieuwe weg kan bewandelen. Maar God bracht me gewoon terug bij de bron en de weg die er al lag! De muziek waarin ik al zoveel talenten had gekregen.

Vanaf dat moment ging het wandelen ineens een stuk beter. Ik voelde me fysiek sterker, maar ook de omstandigheden werden beter: het weer werd warmer, de omgeving steeds mooier, de mensen steeds aardiger. En toen las ik op een ochtend tijdens mijn gebedsmoment, ineens de tekst van de Emmaüsgangers. Jezus die met zijn leerlingen meewandelt, de leerlingen die hem niet herkennen, omdat hij immers net gestorven is en ze er dus niet vanuit gaan dat Hij er ineens weer is. Maar zich wel op hun gemak voelen bij deze vreemdeling en met hem hun zorgen en angsten delen en het vooruitzicht op een toekomst zonder hun meester. Jezus loopt met hen mee en luistert alleen maar. Als ze klaar zijn met hun verhaal, neemt Jezus het woord. En niet, zoals je zou verwachten, door te zeggen: *'Zien jullie niet wie ik ben! Ik ben Jezus, jullie meester!* Nee, hij gaat in op hun verhaal en dat begint eerst met ze wakker te schudden uit hun eigen kleine wereld waarin ze opgesloten zitten: *'Zijn jullie dan zo traag van begrip? Zien jullie niet dat de Messias dit alles moest ondergaan om in zijn glorie binnen te gaan?* Om daarna opnieuw het hele verhaal te vertellen, beginnend bij wat de profeten al hebben verkondigd, en eindigend bij de **liefde van God**. En de leerlingen worden enthousiast, want ja, dit herkennen ze. Dit was wat hun hart in vuur en vlam had gezet en waarom ze destijds hun oude leven achter zich hadden gelaten, en Jezus waren gaan volgen. Toch herkennen ze op dat moment Jezus zelf nog niet. Wel nodigen ze Jezus uit om mee te gaan met hen naar hun huis, mee te eten en te overnachten. Maar nog steeds als vreemdeling. Pas als hij in hun midden is en het brood op tafel neemt, breekt en uitdeelt, dan ineens zien ze wie hij is...! Niet door woorden, maar door een heel betekenisvolle handeling. Een handeling die hij zo vaak had gedaan tij-

dens zijn leven. De handeling die heel intiem werd, toen hij deze bij het laatste avondmaal verbond met zichzelf, zijn eigen lichaam. Een handeling waarmee hij nu als het ware weer terugkomt in hun leven, voor even...

Ik vind dit één van de mooiste verhalen uit de bijbel. Dat Jezus niet als een soort goeroe op een podium zichzelf in het middelpunt plaatst en het van de daken galmt wat hij te vertellen heeft. Of anderen corrigeert daar waar ze het niet goed doen. Nee, hij komt naast zijn leerlingen lopen. Hij komt hun leven binnenlopen. Ik werd daar op dat moment zo door geraakt. Een moment dat ik zelf ook onderweg was, de weg in mijn leven ook kwijt was geraakt, me alleen voelde, onzeker hoe mijn leven verder moest. En ik voelde: Jezus loopt ook met mij mee. Hij loopt ook naast mij, luistert naar mijn verhalen en geeft me ruimte om mijn zorgen, angsten en onzekerheden met hem te delen. En vervolgens komt hij niet met een oplossing of een terechtwijzing dat ik de verkeerde weg in ben geslagen of wijst me op de fouten die ik gemaakt heb. Nee, hij brengt me weer in vervoering, door me terug te brengen bij dat wat me het meest raakt: *de muziek*. Die belangrijke bron in mezelf die ik was kwijt geraakt. Waar ook mijn diepste verlangen zit, maar wat overschaduwde werd door alles wat ik hierin had meegemaakt, wat er overheen was geschoven zowel van buitenaf, maar ook vanuit mijn eigen oordelen en gedachten.

[Net als in het evangelieverhaal dringt Jezus zich niet op in ons leven, maar stemt zich af op ons.](#) Op daar waar wij staan en wat ons verlangen is. Zoals bij zijn leerlingen. Jezus doet op een gegeven moment alsof Hij door wil lopen. En dat is een bijzondere handeling, die nergens anders in de bijbel voorkomt. Hij doet alsof Hij verder wil lopen, totdat de leerlingen hem uitnodigen om de nacht bij hen door te brengen. Hij wacht dus als het ware totdat zijn leerlingen [Hem uitnodigen en toelaten in hun leven](#). Zoals Hij ook wachtte op mij totdat ik ruimte had voor wat Hij mij duidelijk wilde maken. En zoals Hij wacht op ons allemaal, totdat wij ruimte hebben om Hem toe te laten, Hem uitnodigen in ons leven. En daarmee op een actief instemmen van ons mensen op wat Hij te geven heeft.

Maar wij zijn vaak net als de leerlingen van Jezus. We zitten vol met onze eigen gedachten, zorgen, angsten oordelen en vooroordelen. We worden soms wel geraakt door zo'n vreemdeling, die met ons praat en ons enthousiast maakt, maar vaak herkennen we hem niet. Gelukkig begeven we ons in goed gezelschap, als zelfs de eigen leerlingen van Jezus hem niet direct herkennen. Maar belangrijker is: [kunnen en durven ook wij, net als de leerlingen uiteindelijk, ruimte te geven in ons leven aan deze vreemdeling?](#) Antwoord te geven op wat Hij ons wil geven? Zoals ook de geboorte van Christus uitnodigt om dit in ons leven toe te laten. Dit licht, deze nieuwe weg die God met ons wil gaan. Durven we ruimte te geven aan ons verlangen aan verlossing? Aan het diepe verlangen dat Hij bij ons raakt, om ons terug te brengen bij de bron? En herkennen we de tekens die Hij ons daarin geeft? Zoals de leerlingen ineens zagen, toen Jezus het brood brak, wie hij was. Een teken dat voor hen heel speciaal was en hun relatie met Jezus uitdrukte. En zoals ik tijdens mijn Pieterpadwandeling een teken kreeg via de muziek, dat ik herkende, omdat het zo bij mij en mijn leven past. En zoals Jezus in ieder leven precies die tekens geeft die we begrijpen, herkennen en die ons weer in vervoering brengen en terugbrengen bij dat waarvoor we eens gekozen hebben, net zoals zijn leerlingen. Jezus doet dit niet met grote gebaren. Hij komt niet met donderwolken, niet met indrukwekkende lichtflitsen, stormen, grote woorden. Nee Jezus komt als een briesje, dat je amper voelt. Hij geeft soms zo'n vanzelfsprekend teken, dat zo vertrouwd is, dat je het bijna over het hoofd ziet. Totdat, net als bij de leerlingen, de schellen van je ogen vallen en je Hem aan dat teken herkent.

Mijn Pieterpad heb ik inderdaad helemaal uitgelopen. En toen ik aankwam op de top, moest ik dit moment delen met een hoop andere mensen die even een wandelingetje gemaakt hadden naar de Sint-Pietersberg en daarna weer terug naar huis gingen. Maar ik voelde een enorme rijkdom door wat ik had meegemaakt tijdens de lange tocht ernaartoe. Een doel hebben is belangrijk en zet je op weg, maar uiteindelijk gaat het [om de weg zelf](#), en wat je hierop tegenkomt. En soms begint dat

met een heleboel rommel opruimen die je het zicht beneemt. Of soms zelfs alleen met overleven, zorgen dat je staande blijft. Zoals ook ik in de eerste twee weken vooral heb gedaan: hopen dat mijn voeten het zouden blijven doen en dat mijn rug het niet op zou geven... Maar er komt een moment dat je voelt waar je het voor doet. Dat er ruimte komt om stil te staan bij het verlangen dat in je leeft. Een verlangen dat vraagt om overga-

ve, loslaten van de soms vertrouwde oude paden, en soms juist om terug te gaan naar die oude vertrouwde paden.

Nog een leven zullen en moeten we reizen, maar niet meer zonder reisgenoot. Ik wens u een heel mooie, inspirerende en goeie levenswandel het nieuwe jaar in.

Met de beste reisgenoot die je je maar kunt wensen!

www.pieterpad.nl en <https://nl.wikipedia.org/wiki/Pieterpad>

Het Pieterpad (LAW 9) voert van Pieterburen nabij de Groningse Waddenkust naar de Sint-Pietersberg bij Maastricht en heeft een lengte van 501 kilometer, onderverdeeld in 26 etappes. Het is de bekendste langeafstandswandelroute van Nederland. De route voert door de meest uiteenlopende landschappen en wordt onderhouden door het Nivon.

Het Pieterpad is in het veld gemarkeerd met de internationaal bekende wit-rode merktekens van langeafstandswandelpaden (LAW) en staat in detail beschreven

in twee wandelgidsen die worden uitgegeven door het Nivon. Er zijn diverse mobiele wandelapps beschikbaar, waarin alle Pieterpadetappes zijn opgenomen (soms inclusief uitvoerige beschrijving) en die met gebruikmaking van GPS de wandelaar behoeden van de route af te geraken. Op de Sint-Pietersberg sluit het Pieterpad aan op de Europese wandelroute GR5, die tevens onderdeel is van wandelroute E2. De GR5, die via de Ardennen en de Franse Alpen naar Nice loopt, is een van de populairste internationale wandelpaden voor Nederlandse wandelaars.

